

**ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
& ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ**

Βασικά συμπεράσματα Έρευνας

Στο πρώτο τρίμηνο του 2009 ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Κεντρικής Ελλάδος πραγματοποίησε Έρευνα, μεταξύ των βιομηχανιών - μελών του, για να καταγράψει τις προβλέψεις τους σχετικά με τις επιπτώσεις που θα έχει η οικονομική κρίση στην λειτουργία τους, κατά το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους. Τα αποτελέσματα εκείνης της Έρευνας ήταν εξαιρετικά αποθαρρυντικά για την εγχώρια επαρχιακή βιομηχανία.

Την περίοδο Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου του 2009, ο Σύνδεσμος επανέλαβε την ίδια έρευνα σε ένα δείγμα 161 μεταποιητικών επιχειρήσεων, που είναι εγκατεστημένες στην ευρεία γεωγραφική περιοχή ευθύνης του, με σκοπό αφενός να διαπιστώσει το κατά πόσο οι αρχικές εκτιμήσεις ήταν απλώς επηρεασμένες από το κλίμα απαισιοδοξίας της περιόδου του πρώτου τριμήνου, γι' αυτό και τα αποτελέσματα έδειξαν εκτεταμένη απαισιοδοξία, και αφετέρου να αποτυπώσει τις πραγματικές επιδόσεις των επιχειρήσεων κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με ερωτηματολόγιο πολλαπλών ερωτήσεων, και τα βασικά της συμπεράσματα είναι τα εξής:

1. Σε ποσοστό από 50% έως και 70% των επιχειρήσεων όλων των κλάδων, δηλώνουν ότι τα αποτελέσματα του πρώτου εξαμήνου του 2009 ήταν χειρότερα από τις αρχικές τους προβλέψεις, στοιχείο που αναδεικνύει σοβαρή επιδείνωση του επιχειρηματικού έργου.
2. Η μείωση της ζήτησης στο εσωτερικό αποτελεί το μείζον πρόβλημα των μονάδων του δείγματος, η οποία επίσης διαμορφώθηκε σε υψηλότερα επίπεδα από την αρχική πρόβλεψη. Σημειώνεται ότι στην ομάδα του κλάδου των κεφαλαιουχικών αγαθών η μείωση έφτασε το 96%.
3. Η έκρηξη του όγκου των ακάλυπτων επιταγών διαμορφώνει ένα εξαιρετικά αρνητικό κλίμα στις συναλλαγές, που καταργεί σε μεγάλο βαθμό τον άρρητο αλλά πολύ σοβαρό κανόνα της πίστης.
4. Η καταγεγραμμένη πιστωτική ασφυξία και η αύξηση του κόστους του χρήματος αποτυπώνεται και στα αποτελέσματα του πρώτου εξαμήνου των επιχειρήσεων του δείγματος.

5. Μόνον ένα μικρό ποσοστό των επιχειρήσεων δεν δήλωσε μείωση της παραγωγής και των πωλήσεων. Από τις υπόλοιπες όμως επιχειρήσεις το 40% περίπου δηλώνει μείωση της τάξης του 10%-30%, ενώ περίπου μία στις πέντε έως και 40%.
6. Παρά το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις βιώνουν έντονα την οικονομική κρίση, εν τούτοις ένα 50% περίπου δεν έχει προβεί σε καμία αλλαγή των εργασιακών του σχέσεων. Από τις υπόλοιπες οι περισσότερες έχουν προχωρήσει σε ήπιες προσαρμογές, και κυρίως σε κείνες που επιβάλλονται άμεσα από την εξαιρετικά περιορισμένη ζήτηση. Ειδικότερα, ο μεγάλος όγκος των μονάδων του δείγματος έχει προβεί σε κατάργηση των υπερωριών, σε εφαρμογή του μέτρου των αναγκαστικών αδειών και της μείωσης ημερών εργασίας και αμοιβών, ενώ κατά βάση μόνον στα κεφαλαιουχικά αγαθά, όπου η ανελαστικότητα της λειτουργίας είναι δεδομένη, εμφανίζονται απολύσεις.
7. Το κλίμα που κυριαρχεί στις επιχειρήσεις είναι αυτό της έντονης απαισιοδοξίας και αυτό προκύπτει από τις εκτιμήσεις τους για το δεύτερο εξάμηνο του τρέχοντος έτους. Επτά στις δέκα μονάδες προβλέπουν ότι τα αποτελέσματα της επόμενης περιόδου πρόκειται να είναι από όμοια με αυτά του α' εξαμήνου – στην καλύτερη περίπτωση – έως και χειρότερα. Για δε την ελληνική οικονομία, οι μονάδες του δείγματος δεν πιστεύουν ότι θα αρχίσει να ανακάμπει το 2010, εκτίμηση που αντιστρέφεται για την διεθνή οικονομία.

Είναι προφανές, ότι κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009 οι επιχειρήσεις βιώνουν τον εφιάλτη της πιστωτικής ασφυξίας και της οικονομικής και παραγωγικής περιθωριοποίησης. Το πιστωτικό σύστημα, παρά την γενναία κρατική ενίσχυση για την απόκτηση ρευστότητας και την στήριξη της επιχειρηματικότητας και της αγοράς φαίνεται ότι έχει αποκλείσει τις χρηματοδοτήσεις από έναν μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων. Γι' αυτό και το επιτακτικά ζητούμενο από τις επιχειρήσεις είναι η με κάθε δυνατό τρόπο απόκτηση ρευστότητας, τόσο για τις ίδιες όσο και για τις αγορές, γενικά. Οι προτάσεις, τις οποίες προκρίνουν, κατατείνουν όλες στο να εξασφαλίσουν πόρους για την εύρυθμη λειτουργία τους, μεσοπρόθεσμα, έστω και αν αντιλαμβάνονται απόλυτα, ότι από αυτές είτε ορισμένες είναι δύσκολο να εφαρμοστούν στην επιθυμητή έκταση, είτε είναι και ανέφικτες υπό τις τραγικές συνθήκες των δημοσιονομικών της χώρας.

Πρώτη πρόταση, είναι η απόκτηση άμεσης ρευστότητας με την παροχή εγγύησης εκ μέρους του ελληνικού Δημοσίου. Η πρόταση αυτή προέρχεται και από τις επιχειρήσεις Νομών, όπως αυτοί των Τρικάλων και της Καρδίτσας οι οποίες αν και έχουν υπαχθεί σε σχετική ρύθμιση του Υπουργείου Οικονομικών και έχουν ήδη την εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου, **καμία** Τράπεζα δεν έχει αποδεχθεί αυτήν την ρύθμιση, με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις να αδυνατούν να αξιοποιήσουν το περιεχόμενο της ρύθμισης.

Δεύτερη πρόταση, είναι η εξόφληση των χρεών του κράτους (επιστροφή ΦΠΑ, επιχορηγήσεις, κρατικές προμήθειες κλπ) προς τις επιχειρήσεις, ώστε να αποκτήσει ρευστότητα η αγορά. Όπως είναι γνωστό, το ύψος αυτών των χρεών ξεπερνάει τα 10 δις €, ποσό το οποίο θεωρείται εξαιρετικά μεγάλο και κρίσιμο για την αγορά και την ανάπτυξη. Αν υπολογιστεί ότι το ποσόν αυτό είναι περίπου το μισό των πόρων του ΕΣΠΑ, στο οποίο στηρίζεται η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, γίνεται αντιληπτό το έλλειμμα ανάπτυξης και ρευστότητας, που εισπράττουν σήμερα οι επιχειρήσεις, λόγω της αναξιοπιστίας του κράτους.

Τρίτη πρόταση είναι η εφαρμογή ενός ειδικού προγράμματος ανάλογου με αυτό του ΤΕΜΠΜΕ, αποκλειστικά όμως, προορισμένο για τις μεταποιητικές επιχειρήσεις. Οι όροι εφαρμογής του ΤΕΜΠΜΕ υπήρξαν τόσο ευρείς ώστε οι μεταποιητικές επιχειρήσεις ενισχύθηκαν σε πολύ μικρό βαθμό, έναντι άλλων δραστηριοτήτων, που απλώς και μόνον προσέφεραν το στοιχείο της απόλυτης φερεγγυότητας – όχι της παραγωγικής εμπλοκής.

Τέταρτη πρόταση είναι η αξιοποίηση των πόρων του ΛΑΕΚ, την περίοδο αυτή που δοκιμάζονται επιχειρήσεις και εργαζόμενοι, είτε με την αύξηση της συμμετοχής του ΟΑΕΔ στο επίδομα της διαθεσιμότητας, είτε με την αύξηση του χρονικού διαστήματος, πάνω στο οποίο υπολογίζεται το ποσόν που διατίθεται για κατάρτιση των εργαζομένων.

Τέλος, ένα πολύ μικρό ποσοστό των επιχειρήσεων πιστεύει ότι αποτελεί λύση στα προβλήματά του η εφαρμογή εβδομάδας των τεσσάρων (4) ημερών, παρά το γεγονός ότι η πίεση στην ζήτηση μοιάζει πλέον να είναι εξαντλητική.

Αποτελέσματα Έρευνας για την κρίση στην Βιομηχανία

1. Εισαγωγή

Η αρχική αβεβαιότητα στις αγορές και οι εκτιμήσεις για περιορισμό του επιχειρηματικού έργου εξ αιτίας της διεθνούς κρίσης αλλά και των διαρθρωτικών αδυναμιών της ελληνικής οικονομίας, έχει πλέον αντικατασταθεί από πραγματικά αρνητικά αποτελέσματα σημαντικής έκτασης και έντασης σε όλους τους εγχώριους κλάδους και τις δραστηριότητες. Παρά τους μοναδικά χαμηλούς ρυθμούς στους οποίους κινείται ο πληθωρισμός, η εσωτερική ζήτηση περιορίζεται σημαντικά, οδηγώντας στο οικονομικό και παραγωγικό περιθώριο πλήθος επιχειρήσεων όλων των μεγεθών, αδιακρίτως κλαδικής κατάταξης. Οι επιχειρήσεις, μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα βρέθηκαν σε ένα νέο, αρνητικό περιβάλλον, με τα χαρακτηριστικά των αγορών να ανατρέπονται ριζικά, τις πιέσεις να εντείνονται και την αβεβαιότητα να κυριαρχεί. Η απουσία ουσιαστικής ενίσχυσης της αγοράς από τις διάφορες κρατικές παρεμβάσεις, όπως το ΤΕΜΠΜΕ και οι πόροι προς το πιστωτικό σύστημα, που είχαν ως στόχο, μεταξύ των άλλων, και την στήριξη της επιχειρηματικότητας, διαμορφώνει ένα εκρηξιγενές μίγμα με άγνωστη, προς το παρόν, εξέλιξη.

Τα στοιχεία που προκύπτουν από την παρούσα έρευνα επιβεβαιώνουν τις κακές επιδόσεις των επιχειρήσεων, το αρνητικό επιχειρηματικό περιβάλλον, αλλά και τα αδιέξοδα, που προκαλεί η περιορισμένη ζήτηση και η ελλιπής χρηματοδότηση.

2. Τα χαρακτηριστικά της Έρευνας

Η Έρευνα διενεργήθηκε με ερωτηματολόγιο, πολλαπλών ερωτήσεων-απαντήσεων, την περίοδο από 30 Σεπτεμβρίου 2009 έως 4 Οκτωβρίου 2009 σε ένα δείγμα 161 επιχειρήσεων, με τις εξής ταξινομήσεις:

Πίνακας 1
Επιχειρήσεις ανά Νομό

A/A	Νομοί	Αρ. επιχ/σεων
1.	Βοιωτία	22
2.	Εύβοια	18
3.	Καρδίτσα	20
4.	Μαγνησία	71
5.	Τρίκαλα	19
6.	Φθιώτιδα - Φωκίδα	11
	Σύνολο	161

Πίνακας 2
Επιχειρήσεις με βάση τα παραγόμενα προϊόντα¹

A/A	Επιχειρήσεις ανά κλάδο	Αρ. επιχ/σεων
1.	Κεφαλαιουχικά αγαθά	26
2.	Ενδιάμεσα αγαθά	64
3.	Καταναλωτικά αγαθά	71
	Σύνολο	161

¹ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΑ ΑΓΑΘΑ

26 Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά, 27 Παραγωγή βασικών μετάλλων, 28 Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού, 29 Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ., 34 Κατασκευή αυτοκίνητων οχημάτων κατασκευή ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων, 45 Κατασκευές

ΕΝΔΙΑΜΕΣΑ ΑΓΑΘΑ

13 Εξόρυξη μεταλλούχων μεταλλευμάτων, 14 Άλλες εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες, 17 Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, 20 Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από τα έπιπλα. κατασκευή ειδών καθαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής, 21 Παραγωγή χαρτοπολτού, χαρτιού και προϊόντων από χαρτί, 36 Κατασκευή επίπλων λοιπές βιομηχανίες. μ.α.κ.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ

15 Βιομηχανία τροφίμων και ποτών, 22 Εκδόσεις, εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων εγγραφής ήχου και εικόνας και μέσων πληροφορικής, 23 Παραγωγή σπτάνθρακα (κωκ), προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων, 24 Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων, 25 Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες

Πίνακας 3
Επιχειρήσεις με βάση το μέγεθος της απασχόλησης

A/A	Επιχειρήσεις και απασχόληση	Αρ.επιχ/σεων	Σύνολο απασχ/σης
1.	Μικρές (1-20 άτομα)	74	593
2.	Μεσαίες (21-50)	50	1.389
3.	Μεγάλες (51-)	37	5.562
	Σύνολο	161	7.544

Η Έρευνα επιδιώκει να καταγράψει τα εξής στοιχεία:

(α). Τις επιδόσεις των επιχειρήσεων του δείγματος κατά το διαρρέυσαν χρονικό διάστημα του α' εξαμήνου του 2009, σε σχέση με τις αρχικές τους προβλέψεις.

(β). Τις περιοχές της επιχειρηματικής δραστηριότητας που κατέγραψαν το μεγαλύτερο πρόβλημα και ανέτρεψαν τις επιδόσεις τους.

(γ). Τις προτάσεις που προκρίνουν οι επιχειρήσεις για τον περιορισμό των προβλημάτων που υφίστανται σε διάφορες περιοχές της δραστηριότητάς τους και την αποκατάσταση του πλαισίου της λειτουργίας τους.

(ε). Τέλος, καταγράφεται το ψυχολογικό κλίμα, που επικρατεί στην αγορά, και έχει σχέση με το πώς εκτιμούν οι επιχειρήσεις τον χρόνο ανάκαμψης της διεθνούς και της ελληνικής οικονομίας.

Η παρουσίαση και η ανάλυση της Έρευνας που ακολουθεί διαρθρώνεται από τις εξής τρεις (3) ενότητες:

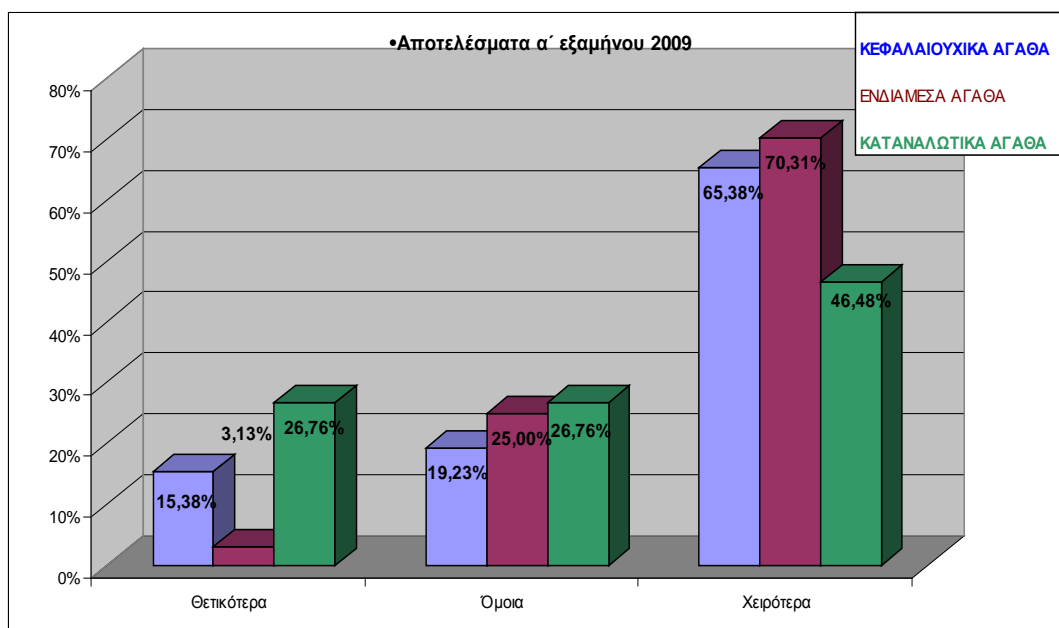
1. Ανάλυση ανά κατηγορία παραγόμενων αγαθών
2. Ανάλυση ανά μέγεθος με βάση την απασχόληση
3. Ανάλυση σε επίπεδο Νομών

3. Ανάλυση σε επίπεδο Κλάδων

Στην τρέχουσα ενότητα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα που πέτυχαν οι επιχειρήσεις του δείγματος, κατά το α' εξάμηνο του 2009, σε σχέση με τις αρχικές τους εκτιμήσεις, ταξινομημένες σε τρεις ευρείες ομάδες προϊόντων. Τα Κεφαλαιουχικά, τα Ενδιάμεσα και τα Καταναλωτικά.

3.1. Τα αποτελέσματα του α' εξαμήνου του 2009

Διάγραμμα 1

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

Με επικεφαλής τις επιχειρήσεις των ενδιάμεσων αγαθών, οι οποίες δηλώνουν ότι τα αποτελέσματα του α' εξαμήνου ήταν χειρότερα από εκείνα των αρχικών τους εκτιμήσεων, ο μεγάλος όγκος του δείγματος κινείται σε αυτό το πεδίο. Μόνον ένα μικρό ποσοστό των καταναλωτικών αγαθών δηλώνει ότι κατάφερε να έχει θετικότερες από τις αρχικές του προβλέψεις επιδόσεις. Η εικόνα, γενικά αναδεικνύει επιδόσεις κρίσης με εμφανή τα σημάδια της κόπωσης.

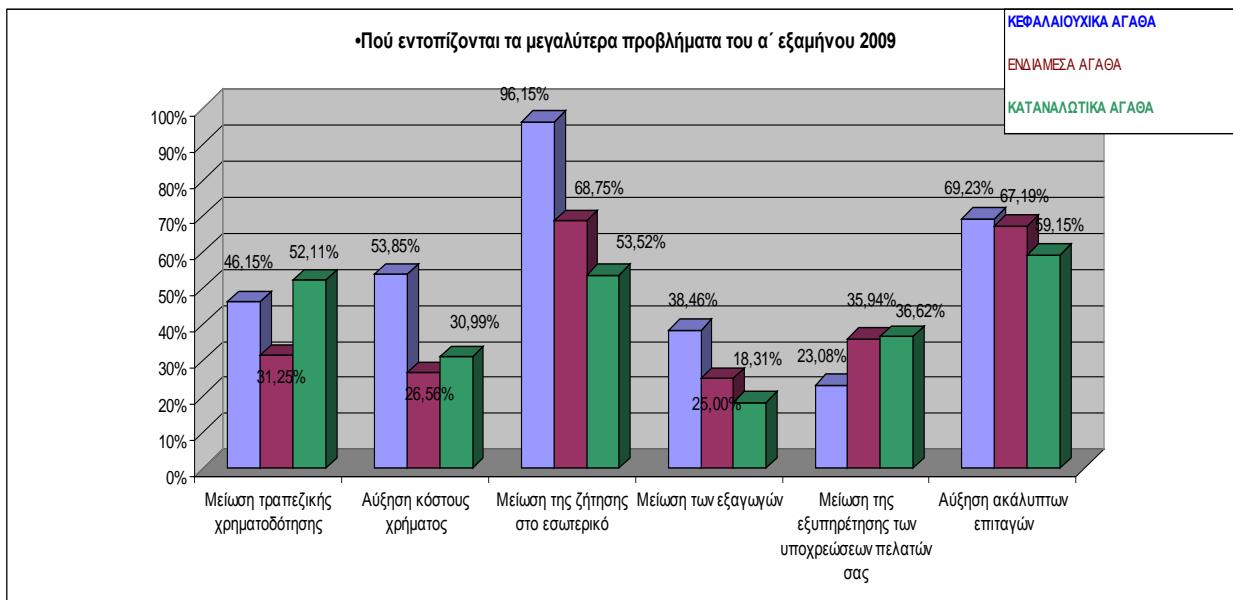
3.2. Ο εντοπισμός των μεγαλύτερων προβλημάτων

Στο Διάγραμμα 2, οι επιχειρήσεις εντοπίζουν τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετώπισαν στην διάρκεια του α' εξαμήνου του 2009, και ήταν εκείνα που εξελίχτηκαν σε σοβαρούς ανασχετικούς παράγοντες της παραγωγικής και οικονομικής τους δραστηριότητας.

Όπως προκύπτει το σημαντικότερο πρόβλημα υπήρξε η σοβαρή μείωση της ζήτησης στην εσωτερική αγορά. Με πρώτες τις επιχειρήσεις των κεφαλαιουχικών αγαθών και λιγότερο αυτές των καταναλωτικών η πίεση φαίνεται ότι είναι εξαιρετικά μεγάλη.

Το πρόβλημα της έκρηξης των ακάλυπτων επιταγών είναι το ίδιο έντονο σε όλες τις επιχειρήσεις των κλάδων. Σημειώνεται ότι στις ακάλυπτες επιταγές δεν περιλαμβάνονται οι επανεκδόσεις ληγμένων και επανεκδιδόμενων επιταγών, η αξία των οποίων υπολογίζεται στο ίδιο ύψος με τις ακάλυπτες.

Διάγραμμα 2

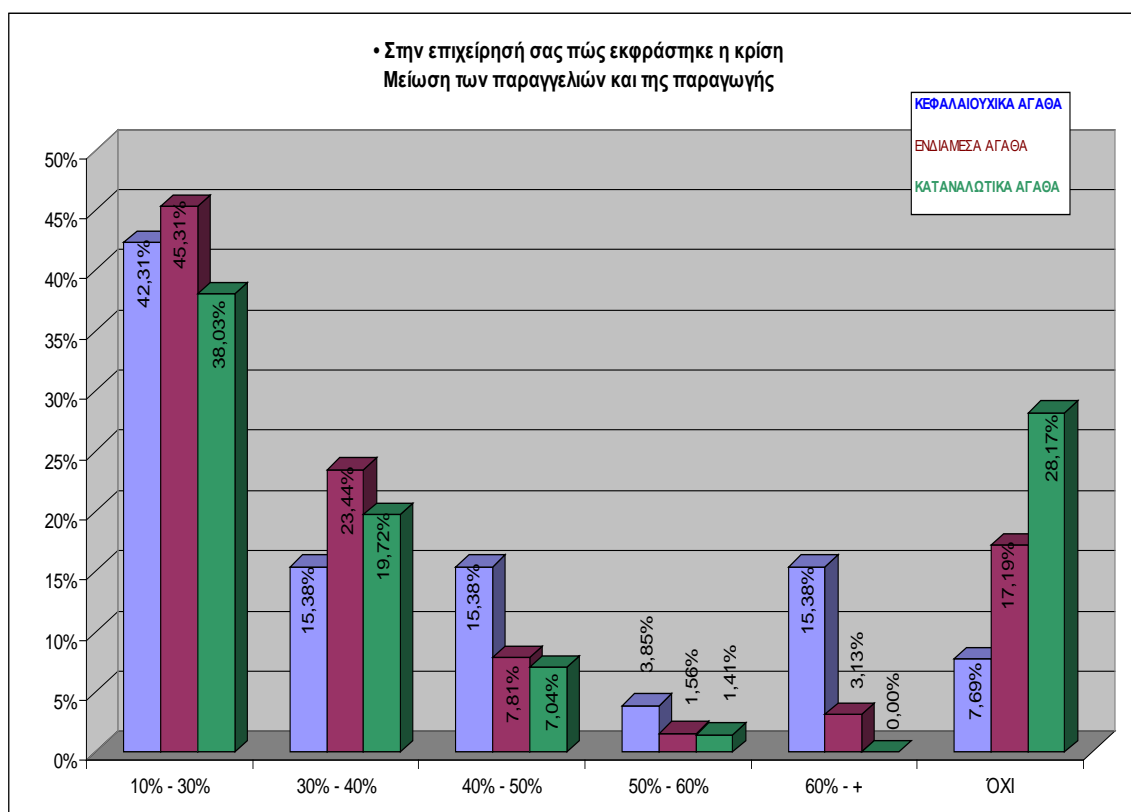
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

Οι σχέσεις των επιχειρήσεων με το τραπεζικό σύστημα, που εκφράζονται είτε με την μείωση της χρηματοδότησης είτε με την αύξηση του κόστους του χρήματος, ειδικά στα κεφαλαιουχικά και στα καταναλωτικά αγαθά αποτελούν μείζονα ανασχετικό παράγοντα. Συνακόλουθα, οι συνθήκες που επικρατούν στις αγορές φέρουν το στοιχείο των επισφαλών συναλλαγών, δεδομένου ότι όπως δηλώνουν οι επιχειρήσεις, από δύο έως τρεις στις δέκα επιχειρήσεις – πελάτες τους, δεν εξυπηρετούν ανειλημμένες οικονομικές υποχρεώσεις.

3.3. Στοιχεία που αποτυπώνουν την κρίση

Στην παράγραφο αυτή οι επιχειρήσεις παραθέτουν τα στοιχεία εκείνα, που προέκυψαν στο διαρρέυσαν εξάμηνο και έχουν σχέση τόσο με τον τρόπο και την ένταση που εισέπραξαν την κρίση στην αγορά, όσο και με τις δικές τους βραχυπρόθεσμες ενέργειες, που αναγκάστηκαν να ακολουθήσουν για να περιορίσουν τις απώλειες.

Διάγραμμα 3

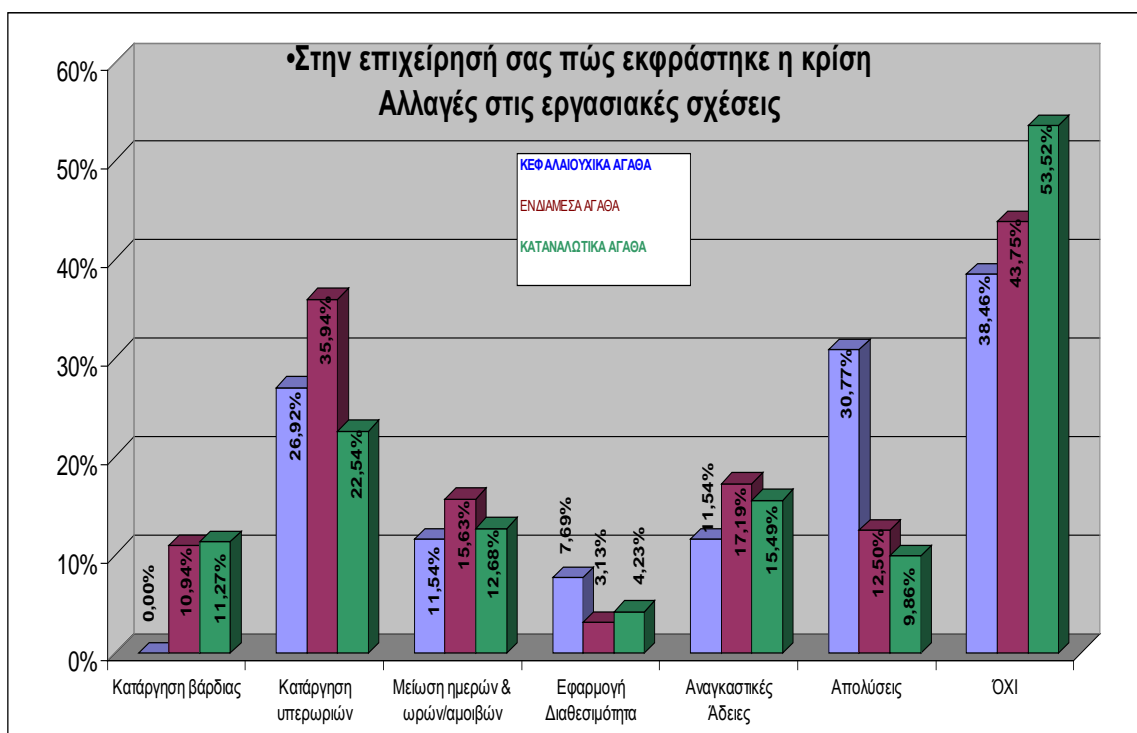

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

Στο Διάγραμμα 3 οι επιχειρήσεις αποτυπώνουν το μέγεθος των απωλειών που είχαν σε παραγγελίες και επακόλουθα σε όγκο παραγωγής. Ο μεγάλος αριθμός των επιχειρήσεων κινείται σε μειώσεις της τάξης του 10%-30%, χωρίς ωστόσο να είναι αμελητέος και εκείνος που φέρνει τις απώλειες έως και 40%. Αξίζει, όμως να σημειωθεί ότι οι επιχειρήσεις των κεφαλαιουχικών αγαθών δηλώνουν σε ένα σοβαρό ποσοστό μειώσεις ακόμη μεγαλύτερες, που φτάνει έως και το 60%. Το παρήγορο είναι ότι τρεις στις δέκα επιχειρήσεις των καταναλωτικών, δηλώνουν χωρίς απώλειες.

Ο περιορισμός της ζήτησης και συνακόλουθα των παραγγελιών και της παραγωγής οδηγεί τις επιχειρήσεις σε αναγκαστικές ενέργειες αναδιάρθρωσης των παραγωγικών τους προγραμμάτων και της παραγωγικής τους έντασης.

Διάγραμμα 4

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

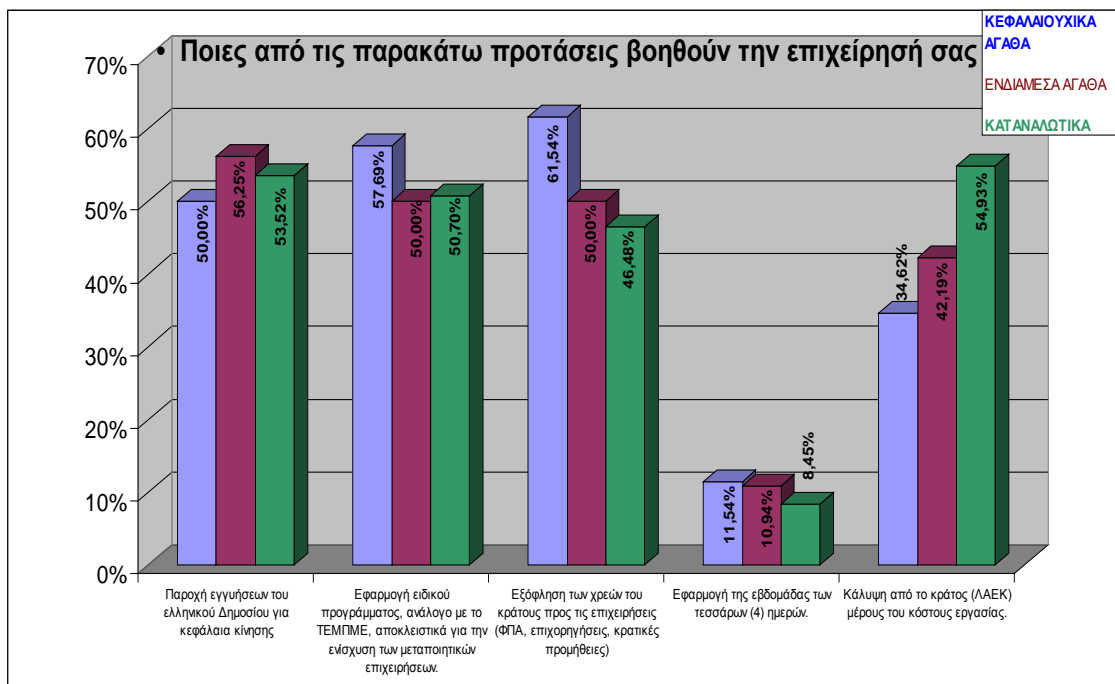
Στο Διάγραμμα 4 αποτυπώνονται οι διορθωτικές επιλογές των επιχειρήσεων, με δεδομένους τους εξωγενείς περιορισμούς, στους οποίους τις υποχρέωσαν οι αγορές. Ειδικότερα, -και αυτό θα πρέπει να κριθεί ως εξαιρετικά κρίσιμο- το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων όλων τα των κλάδων έχει διατηρήσει ανέπαφο το πεδίο των εργασιακών σχέσεων. Αυτό συμβαίνει ακόμη και στα κεφαλαιουχικά αγαθά, όπου αν και είναι ο κλάδος με τα μεγαλύτερα προβλήματα, 4 στις 10 επιχειρήσεις διατηρούν τις σχέσεις αυτές αμετάβλητες. Από τις υπόλοιπες οι περισσότερες έχουν καταργήσει τις υπερωρίες, έχουν καταργήσει βάρδιες, έχουν προχωρήσει σε αναγκαστικές άδειες ή έχουν εφαρμόσει μειωμένη εργασία με αντίστοιχα μειωμένη αμοιβή. Όμως, στον κλάδο των κεφαλαιουχικών, όπου σωρεύονται τα μεγαλύτερα προβλήματα, εντοπίζεται ένα ποσοστό της τάξης του 30% που έχει αναγκαστεί να προχωρήσει ακόμη και σε απολύσεις.

3.4. Προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων

Από την παράθεση των στοιχείων της έρευνας γίνεται προφανές ότι το πρόβλημα της εξασφάλισης ρευστότητας αποτελεί μείζονα ανασχετικό παράγοντα της

δραστηριότητας των επιχειρήσεων. Αυτό διαπιστώνεται και από τα στοιχεία του Διαγράμματος 5, στο οποίο οι επιχειρήσεις του δείγματος διατυπώνουν προτάσεις για την αντιμετώπιση του αδιεξόδου ρευστότητας που αντιμετωπίζουν.

Διάγραμμα 5

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

Εξακολουθεί για τις επιχειρήσεις να παραμένει ως πρώτο ζητούμενο η εξόφληση των χρεών του κράτους, τα οποία έχουν ξεπεράσει τα 10 δις € και εξελίσσονται ως τον πλέον επικίνδυνο βρόγχο της αγοράς. Το γεγονός ότι επικεφαλής της πρότασης αυτής είναι οι επιχειρήσεις των κεφαλαιουχικών αγαθών, δηλώνει και την αμεσότητα αυτής της ανάγκης. Οι επιχειρήσεις που προσδοκούσαν στην ανακούφιση της ρευστότητάς τους μέσω του ΤΕΜΠΜΕ και δεν ικανοποιήθηκαν, θεωρούν ότι θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα μέσω ενός ανάλογου προγράμματος, προσαρμοσμένου όμως, στις ανάγκες της μεταποιητικής δραστηριότητας. Η αδυναμία τους να διεισδύσουν στο πιστωτικό σύστημα και η ουσιαστική απουσία των τραπεζών από τις ανάγκες των επιχειρήσεων αναγκάζει τις επιχειρήσεις να στραφούν προς το ελληνικό Δημόσιο, εκτιμώντας ότι η παροχή της δικής του εγγύησης προς τις τράπεζες, θα αποτελούσε λύση στο πρόβλημα. Βέβαια, η εκτίμηση αυτή ενδεχομένως να είναι και λανθασμένη, δεδομένης της συμπεριφοράς των τραπεζών στις επιχειρήσεις της Δυτικής Θεσσαλίας, οι οποίες

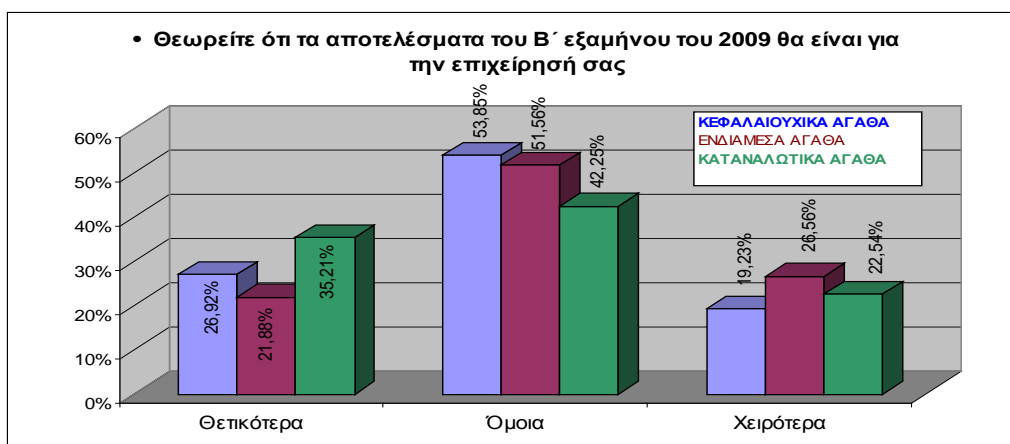
ήδη έχουν την εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου αλλά όχι και την χρηματοδότηση εκ μέρους των τραπεζών. Επίσης, οι επιχειρήσεις θεωρούν ότι στην φάση αυτή που διανύουν, ο τροφοδοτούμενος από εργαζόμενους και εργοδότες ΛΑΕΚ, θα μπορούσε να αποτελέσει ένα εξαιρετικό εργαλείο, είτε για την στήριξη του εισοδήματος των εργαζομένων που αναγκάζονται σε διαθεσιμότητα, είτε για την αξιοποίηση της περιόδου αυτής με ωφέλιμο τρόπο, επιμηκύνοντας το χρόνο, βάσει του οποίου υπολογίζονται οι διαθέσιμοι πόροι στην κάθε επιχείρηση, για κατάρτιση του προσωπικού της. Τέλος, ένα πολύ μικρό ποσοστό επιχειρήσεων θεωρεί ως πρόταση που λύνει τα τρέχοντα προβλήματά του, την εφαρμογή εβδομάδας των τεσσάρων (4) ημερών.

3.5. Οι προοπτικές του επόμενου εξαμήνου

Όπως ήδη έχει προκύψει από τα στοιχεία του α' εξαμήνου του 2009, η κατάσταση στην μεταποιητική κοινότητα είναι ιδιαίτερα αρνητική. Με εξαίρεση τον κλάδο των καταναλωτικών αγαθών, ο οποίος ακόμη διατηρεί αντιστάσεις στις πιέσεις της χαμηλής ζήτησης, οι υπόλοιποι δύο εμφανίζουν ανάγλυφα τα σημάδια της κόπωσης.

Αυτή είναι και η βάση της απάντησης των μονάδων όταν καλούνται να εκτιμήσουν τις προοπτικές για τα αποτελέσματα του επόμενου εξαμήνου του τρέχοντος έτους. Στο Διάγραμμα 6, φαίνεται ότι ο μεγάλος όγκος των επιχειρήσεων όλων των κλάδων θεωρεί ότι η κατάσταση θα εξελιχθεί γραμμικά, δηλαδή, οι επιδόσεις τους θα κινηθούν το ίδιο αρνητικά, όπως και κατά το α' εξάμηνο. Ασφαλώς, και ένα δυναμικό το οποίο

Διάγραμμα 6

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

στα καταναλωτικά ξεπερνάει το 35% δηλώνει αισιοδοξία, όμως, ένα ποσοστό της τάξης του 27% των ενδιάμεσων δηλώνει ότι η κατάσταση θα εξελιχθεί ακόμη χειρότερα.

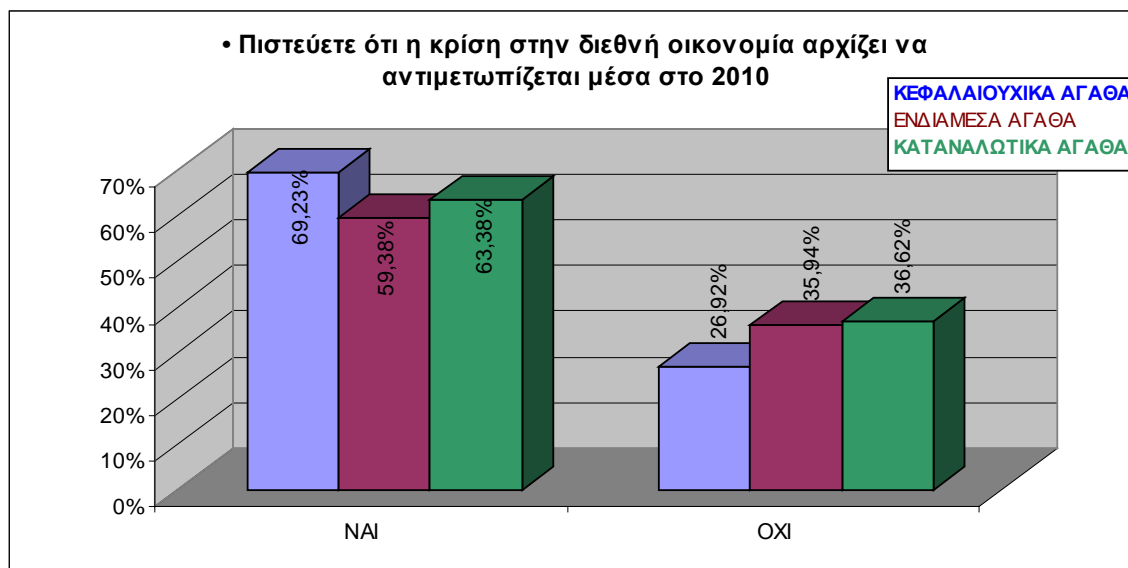
3.6. Εκτιμήσεις ανάκαμψης

Στα αμέσως επόμενα διαγράμματα οι επιχειρήσεις καλούνται να καταθέσουν τις εκτιμήσεις τους για το κατά πόσο η επόμενη χρονιά θα εμφανίσει τάσεις οικονομικής ανάκαμψης, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Προφανώς οι εκτιμήσεις αυτές μαζί με την προηγούμενη παράγραφο συνθέτουν τον δείκτη αισιοδοξίας του παραγωγικού δυναμικού, και συνεπώς και τις προοπτικές που διαμορφώνει το περιβάλλον για την δική τους επιχειρηματικής δραστηριότητα.

Όπως προκύπτει από το Διάγραμμα 7 οι επιχειρήσεις του δείγματος εκτιμούν, σε μεγάλο ποσοστό, ότι η διεθνής οικονομία, μέσα στο 2010 θα αρχίσει να αντιμετωπίζει τα προβλήματα από την κρίση και θα παρουσιάσει ανάκαμψη. Βέβαια, τρεις στις δέκα επιχειρήσεις δηλώνουν απαισιόδοξες, ως προς αυτή την εξέλιξη.

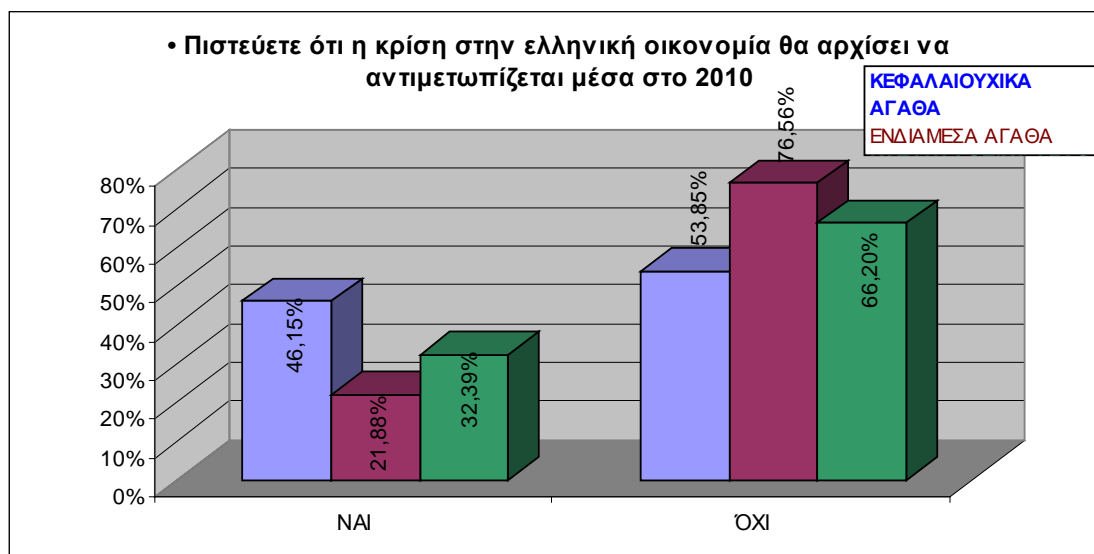
Διάγραμμα 7

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

Όμως, η εικόνα διαφοροποιείται σημαντικά στον βαθμό που να ανατρέπεται, όταν οι

Διάγραμμα 8

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

επιχειρήσεις επιχειρούν να εκτιμήσουν το κατά πόσο το 2010 μπορεί να είναι έτος - αφετηρία για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας. Αναγνωρίζοντας το μεγάλο πρόβλημα των διαρθρωτικών δυσπλασιών της οικονομίας μας, και τον αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης, οι επιχειρήσεις δηλώνουν απαισιόδοξες στην συντριπτική τους πλειοψηφία.

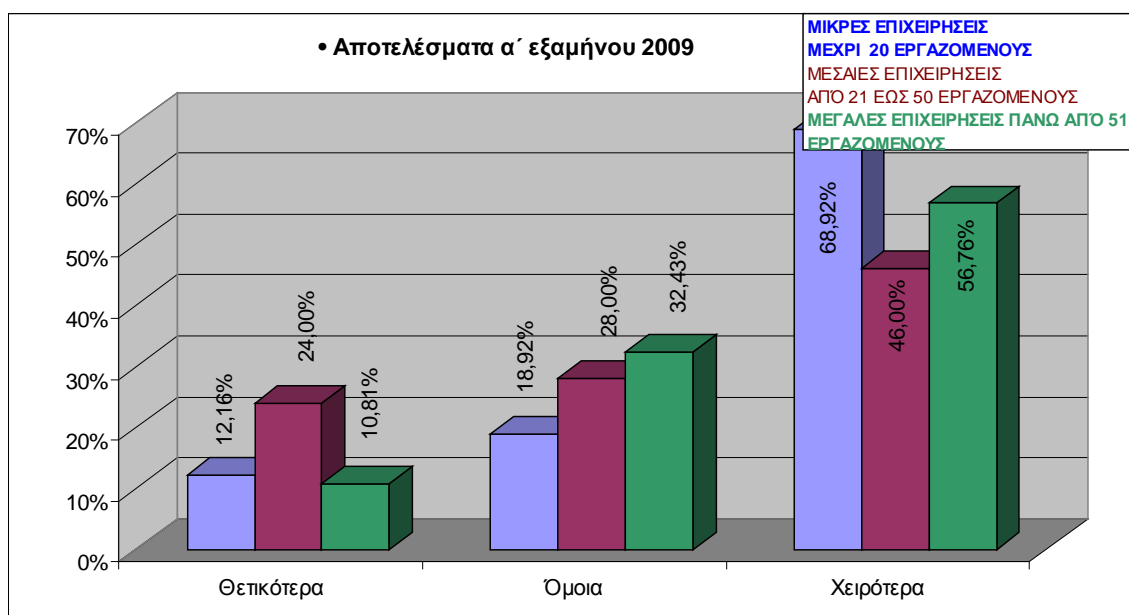
4. Ανάλυση σε επίπεδο μεγέθους απασχόλησης

Στην παρούσα ενότητα αναλύονται τα αποτελέσματα, βασισμένα στις ίδιες ερωτήσεις αλλά ταξινομημένα με βάση την απασχόληση των επιχειρήσεων του δείγματος.

4.1. Τα αποτελέσματα του α' εξαμήνου του 2009

Στο Διάγραμμα 9, με επικεφαλής τις μεγάλες επιχειρήσεις, το α' εξάμηνο του 2009 κατέγραψε χειρότερα αποτελέσματα από εκείνα που αρχικά είχαν προβλέψει.

Διάγραμμα 9

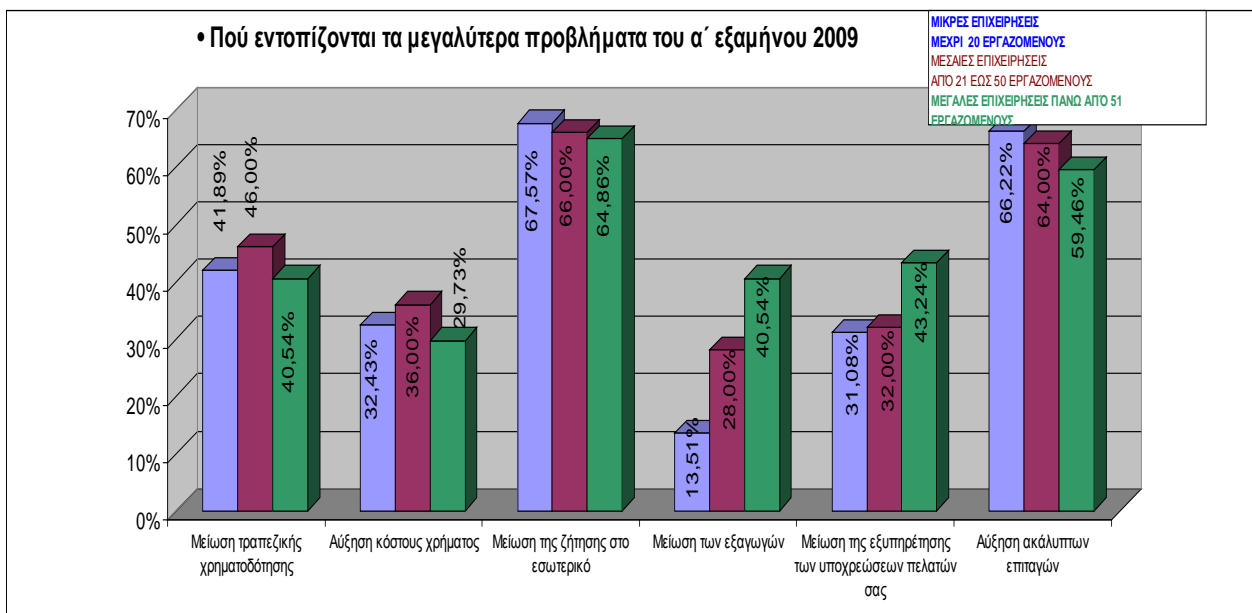
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

Οι αμέσως επόμενες επιδόσεις ήταν οι κατηλωμένες στις αρχικές προβλέψεις ενώ μόνον ένας μικρός αριθμός μονάδων δηλώνουν αισιοδοξία.

4.2. Ο εντοπισμός των μεγαλύτερων προβλημάτων

Τα προβλήματα φαίνεται ότι είναι πολύ σημαντικά για όλα τα μεγέθη επιχειρήσεων. Η μείωση της ζήτησης πλήττει περισσότερο τις μικρές μονάδες, η έκρηξη των ακάλυπτων επιταγών είναι κοινό πρόβλημα, η μείωση της χρηματοδότησης δεν κάνει

Διάγραμμα 10

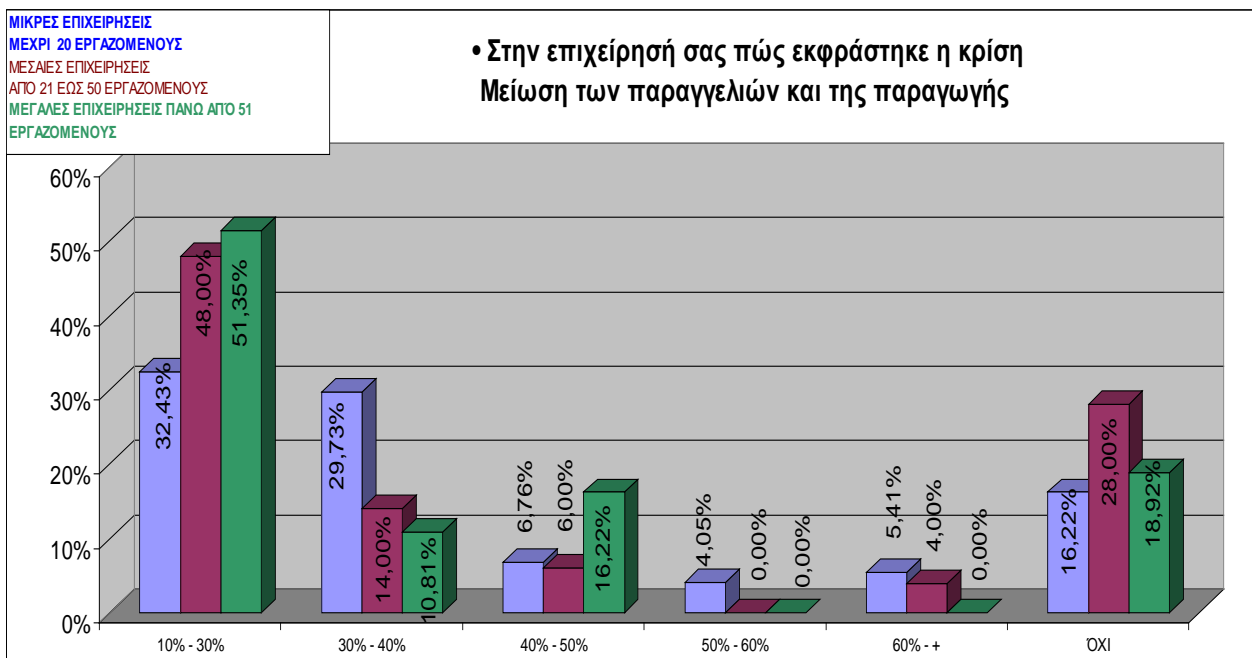
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

σχεδόν καμία διάκριση, οι πελάτες των μεγάλων μονάδων είναι περισσότερο ασυνεπείς, ενώ αυτές οι μονάδες που έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό, δηλώνουν ότι οι εξαγωγές τους έχουν περιοριστεί σε ποσοστό 40%.

4.3. Στοιχεία που αποτυπώνουν την κρίση

Η μείωση των παραγγελιών και της παραγωγής φαίνεται ότι έχει αφήσει ανεπηρέαστο ένα μικρό μόνον ποσοστό, κυρίως των μεσαίων και λιγότερο των υπολοίπων μονάδων. Από τις άλλες, η μεγαλύτερη μείωση μέχρι 30% καταγράφεται στις μεγάλες επιχειρή-

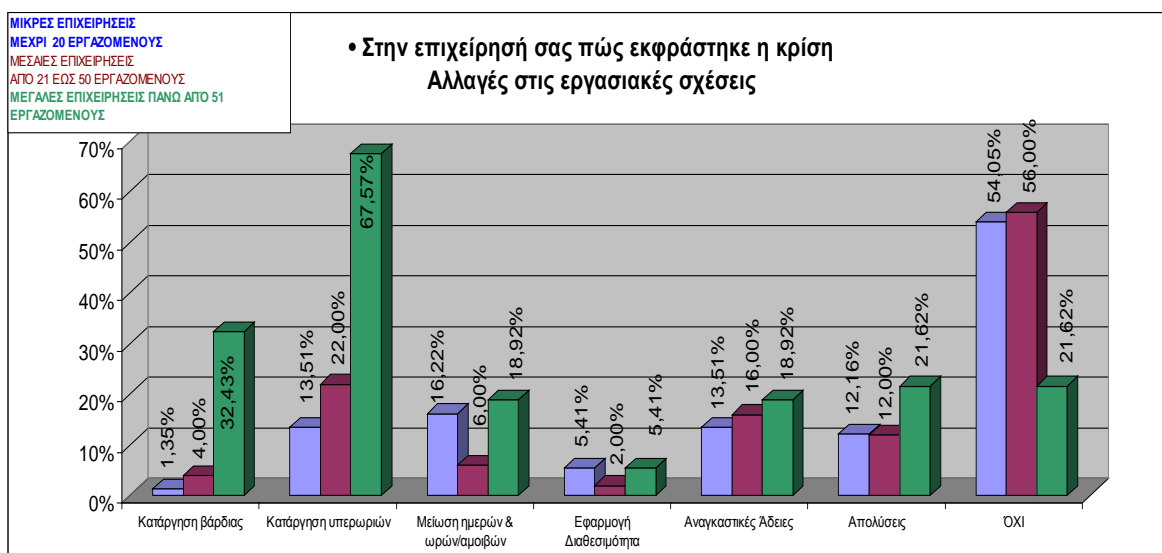
Διάγραμμα 11

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

σεις, εκ των οποίων το 17% περίπου αντιμετωπίζει μείωση των παραγγελιών και της παραγωγής του έως και 50%, ποσοστό το οποίο, ούτως ή άλλως είναι εξαιρετικά μεγάλο. Από τις μικρές, τρεις στις δέκα δηλώνει ότι έχει απώλειες της τάξης του 40%.

Διάγραμμα 12

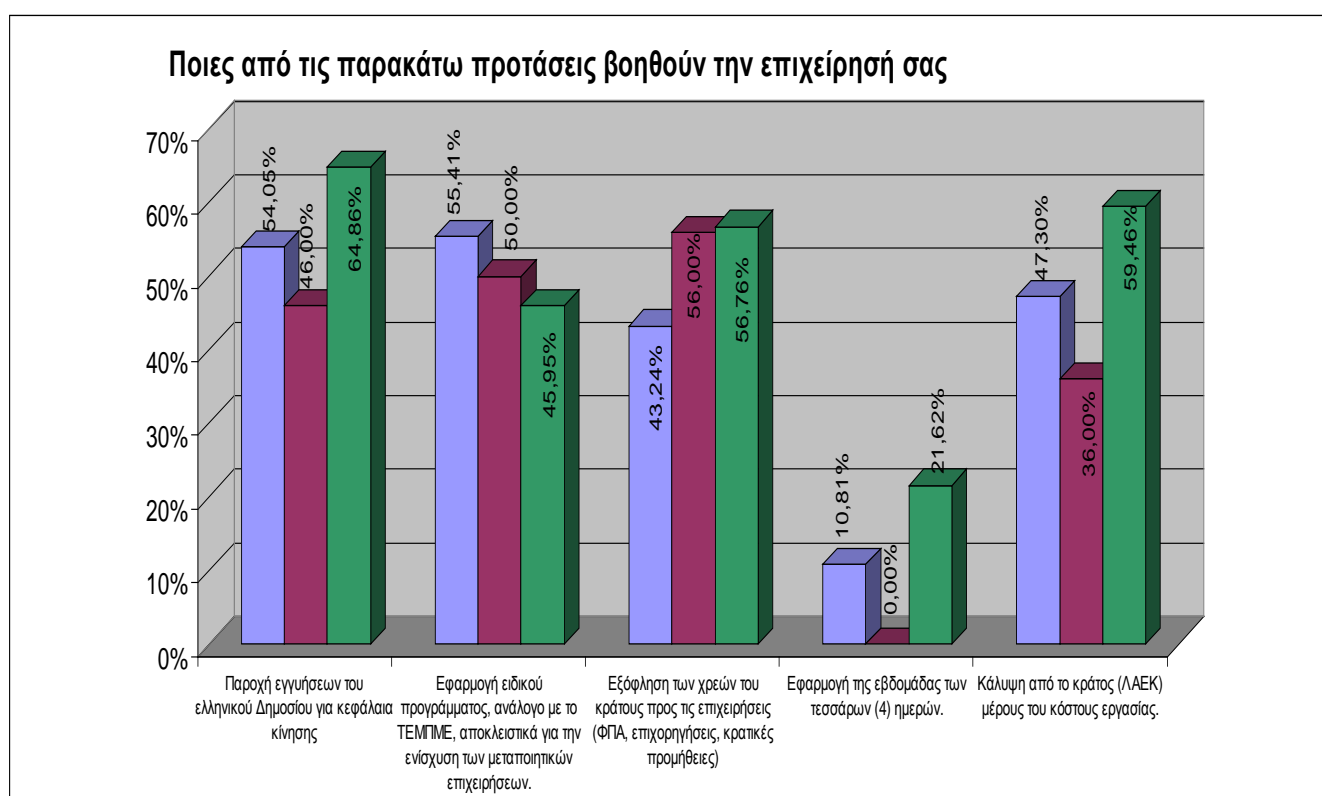
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

Ως προς τις επιπτώσεις αυτών των μειώσεων στις εργασιακές σχέσεις, ανθεκτικότερες παρουσιάζονται οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, στις οποίες σε ποσοστό πάνω από 50% παρέμειναν αμετάβλητες. Αντίθετα, οι μεγαλύτερες μεταβολές έχουν συμβεί κατά βάση στις μεγάλες επιχειρήσεις, αν και στις απολύσεις συμμετοχή έχουν όλα τα μεγέθη.

4.4. Προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων

Στο Διάγραμμα 13 φαίνεται ότι σε όλα τα μεγέθη η έλλειψη ικανοποιητικής ρευστότητας αποτελεί μείζον πρόβλημα. Γι' αυτό και η εξασφάλισή της αναζητείται σε

Διάγραμμα 13

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

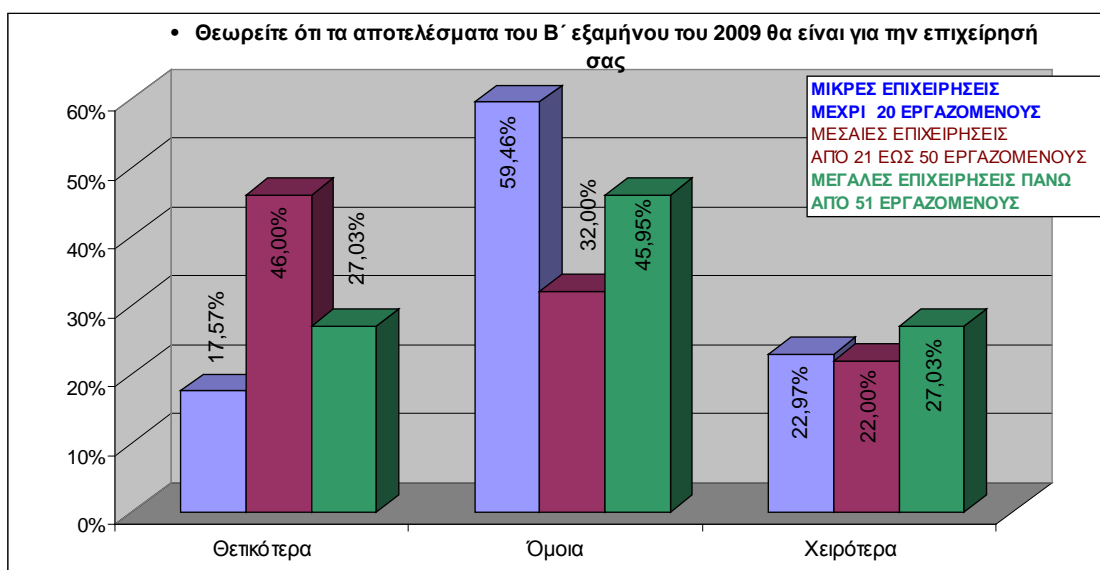
διάφορες προτάσεις λύσεων. Οι μεγάλες αναζητούν ρευστότητα μέσα από την εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου, από την εξόφληση των χρεών του κράτους προς την αγορά, καθώς και από την καλύτερη αξιοποίηση του ΛΑΕΚ, ενώ οι μικρές και μετ

οι μεσαίες, θεωρούν ότι θα πρέπει να εφαρμοστεί ένα νέο ΤΕΜΠΜΕ προσαρμοσμένο στις ανάγκες της μεταποίησης.

4.5. Οι προοπτικές του επόμενου εξαμήνου

Σε ό,τι αφορά στις προοπτικές του επόμενου εξαμήνου, οι μεσαίες επιχειρήσεις περισσότερο από τις υπόλοιπες δηλώνουν αισιόδοξες για θετικότερα αποτελέσματα. Ο

Διάγραμμα 14

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

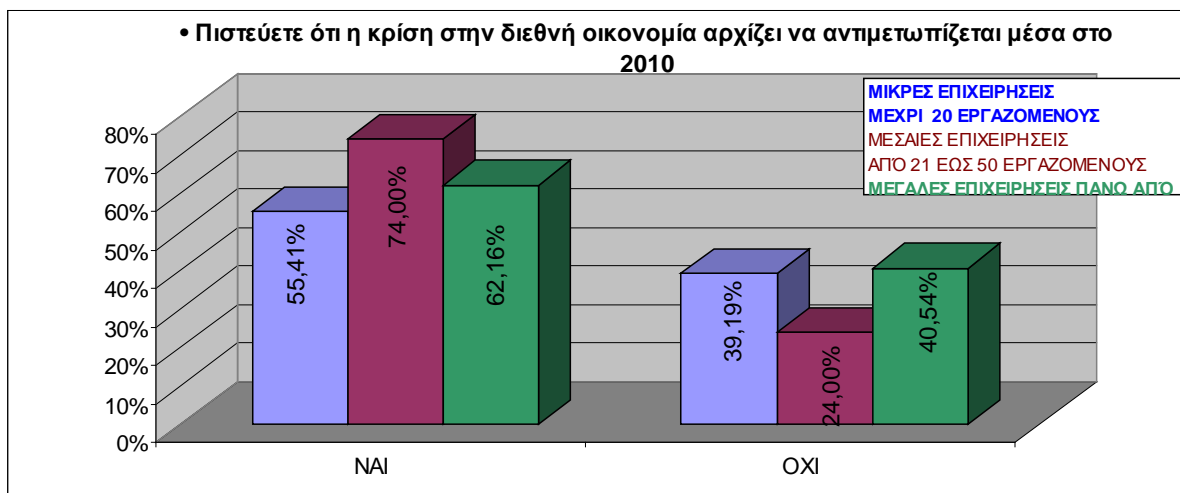
μεγάλος όγκος, όμως αδυνατεί να παρακολουθήσει αυτή την αισιοδοξία και είτε δηλώνει ότι τα πράγματα θα εξελιχθούν χωρίς μεταβολές είτε θα γίνουν και χειρότερα.

4.6. Εκτιμήσεις ανάκαμψης

Στα επόμενα δύο Διαγράμματα 15 και 16 φαίνεται ότι οι μεσαίες επιχειρήσεις είναι επικεφαλής ενός κλίματος αισιοδοξίας, είτε αυτή αφορά στην ανάκαμψη της διεθνούς οικονομίας κατά το επόμενο έτος, είτε ακόμη και της ελληνικής.

Στο Διάγραμμα 15 το σύνολο των επιχειρήσεων του δείγματος θεωρεί ότι το 2010 διεθνής οικονομία θα αρχίσει να αντιμετωπίζει την κρίση και θα εμφανίζει σημάδια ανάκαμψης.

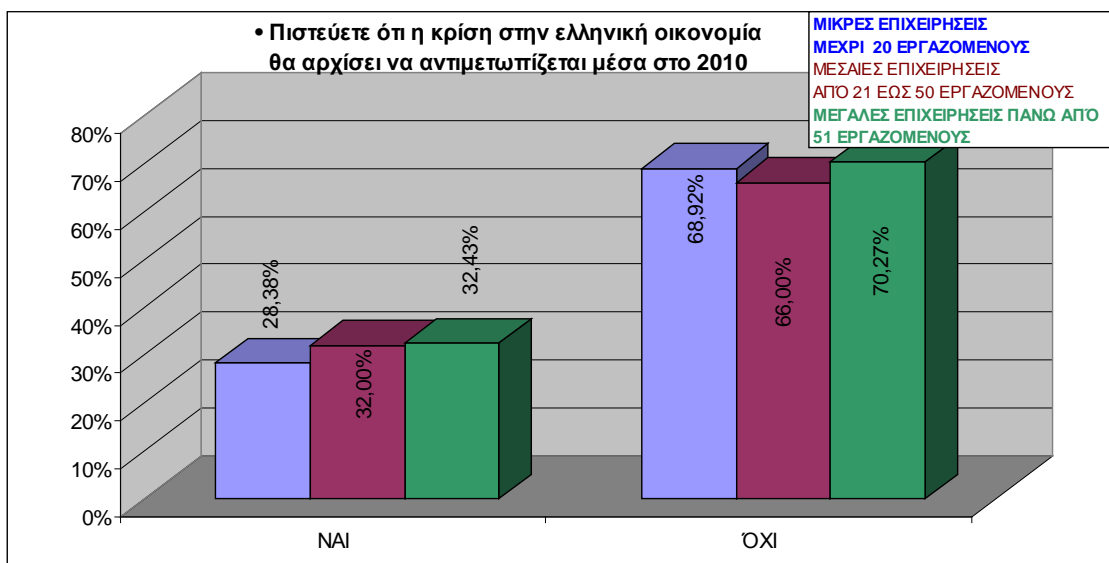
Διάγραμμα 15

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

Αντίθετα όμως, όταν καλείται να εκτιμήσει το κατά πόσο το επόμενο έτος θα συμβεί το ίδιο και με την εγχώρια οικονομία, δηλώνει σοβαρή απαισιοδοξία, με πρωτοστατούσες τις μεγάλες μονάδες.

Διάγραμμα 16

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

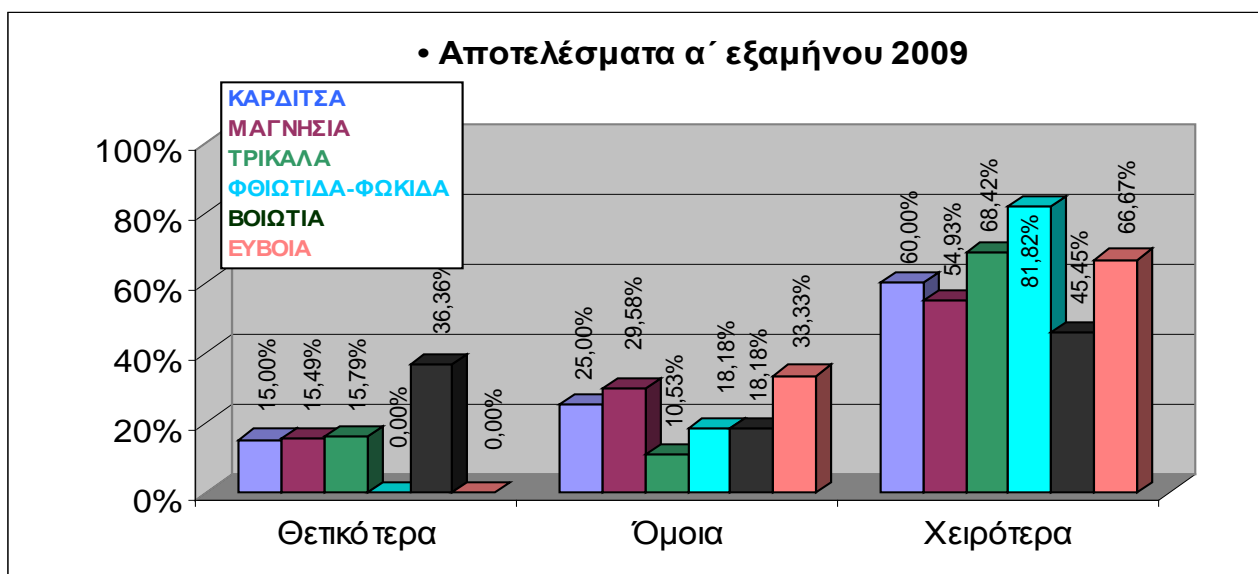
5. Ανάλυση σε επίπεδο Νομών

Τέλος, στην παρούσα ενότητα αναλύονται τα στοιχεία της έρευνας με βάση την γεωγραφική κατανομή των επιχειρήσεων του δείγματος στους Νομούς της γεωγραφικής περιφέρειας της Θεσσαλίας και Κεντρικής Ελλάδος.

5.1. Τα αποτελέσματα του α' εξαμήνου του 2009

Μόνον ένα ποσοστό ικανοποιητικό των επιχειρήσεων της Βοιωτίας δηλώνει θετικότερα από τις αρχικές του προβλέψεις αποτελέσματα, ενώ το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος, με επικεφαλής τις επιχειρήσεις του Ν. Φθιώτιδας έχει καταγράψει χειρότερα.

Διάγραμμα 17

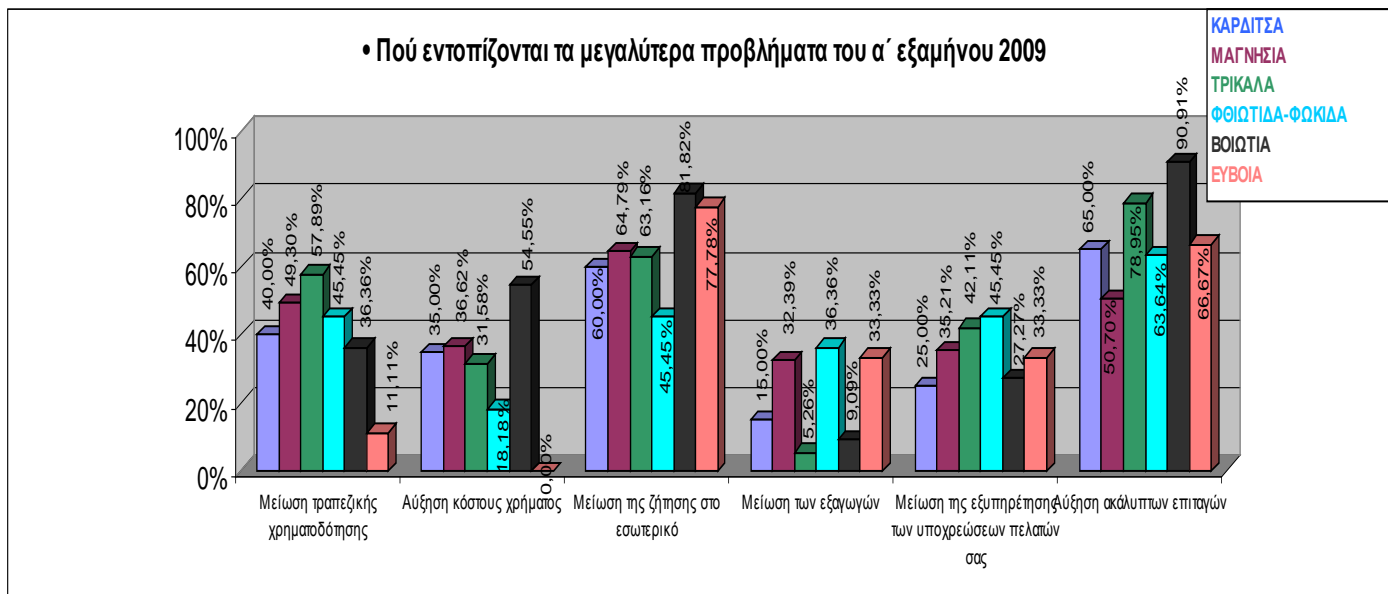

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

5.2. Ο εντοπισμός των μεγαλύτερων προβλημάτων

Οι ακάλυπτες επιταγές αποτελούν το πρώτο μεγάλο πρόβλημα των επιχειρήσεων, στο οποίο εξαιρετικά εκτεθειμένες δηλώνουν οι επιχειρήσεις της Βοιωτίας και των Τρικάλων.

Διάγραμμα 18

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

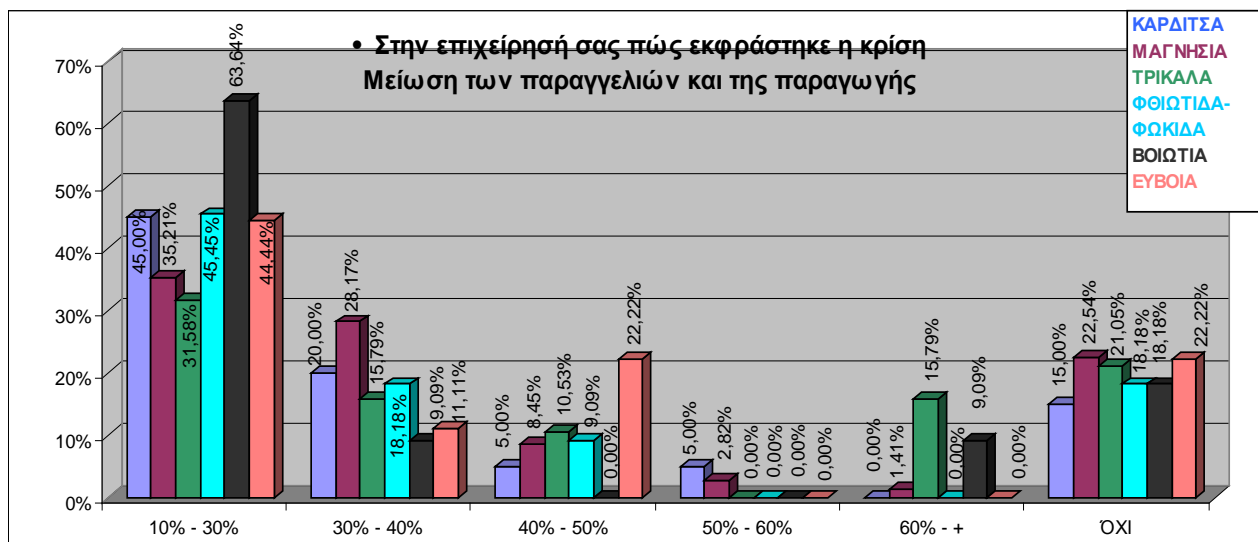
Επικεφαλής, επίσης στην μείωση της εσωτερικής ζήτησης εμφανίζονται αυτές της Βοιωτίας και της Εύβοιας, ενώ η μείωση της τραπεζικής χρηματοδότησης, που είναι γενικό πρόβλημα, φαίνεται να πλήττει ιδιαίτερα τις μονάδες των Τρικάλων.

Τα άλλα προβλήματα όπως η αύξηση του κόστους του χρήματος, η μείωση των εξαγωγών και η ασυνέπεια των πελατών στην εξυπηρέτηση των υποχρεώσεών τους, παρουσιάζουν σχετική ένταση, ανάλογα με τη βιομηχανική συγκρότηση της κάθε περιοχής.

5.3. Στοιχεία που αποτυπώνουν την κρίση

Στο Διάγραμμα 19 φαίνεται ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις όλων των Νομών έχουν απώλειες στις παραγγελίες και στην παραγωγή από 10% έως 30%.

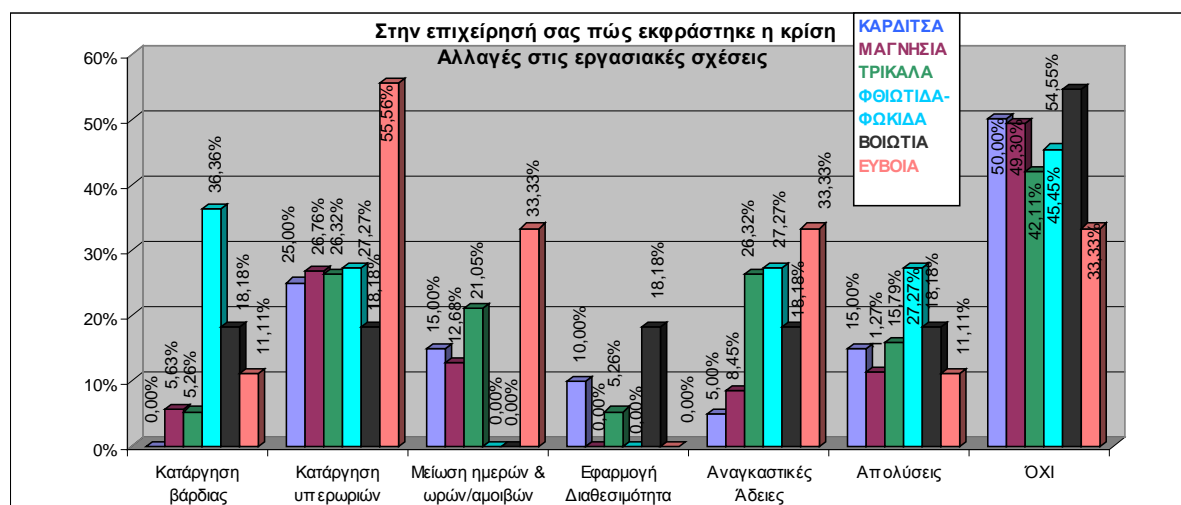
Διάγραμμα 19

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

Όμως ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των επιχειρήσεων της Μαγνησίας δηλώνει απώλεια έως και 40%, το 22% των επιχειρήσεων της Εύβοιας έως και 50%, ενώ το 16% των επιχειρήσεων των Τρικάλων είχε μειώσεις που έφτασαν και το 60%.

Διάγραμμα 20

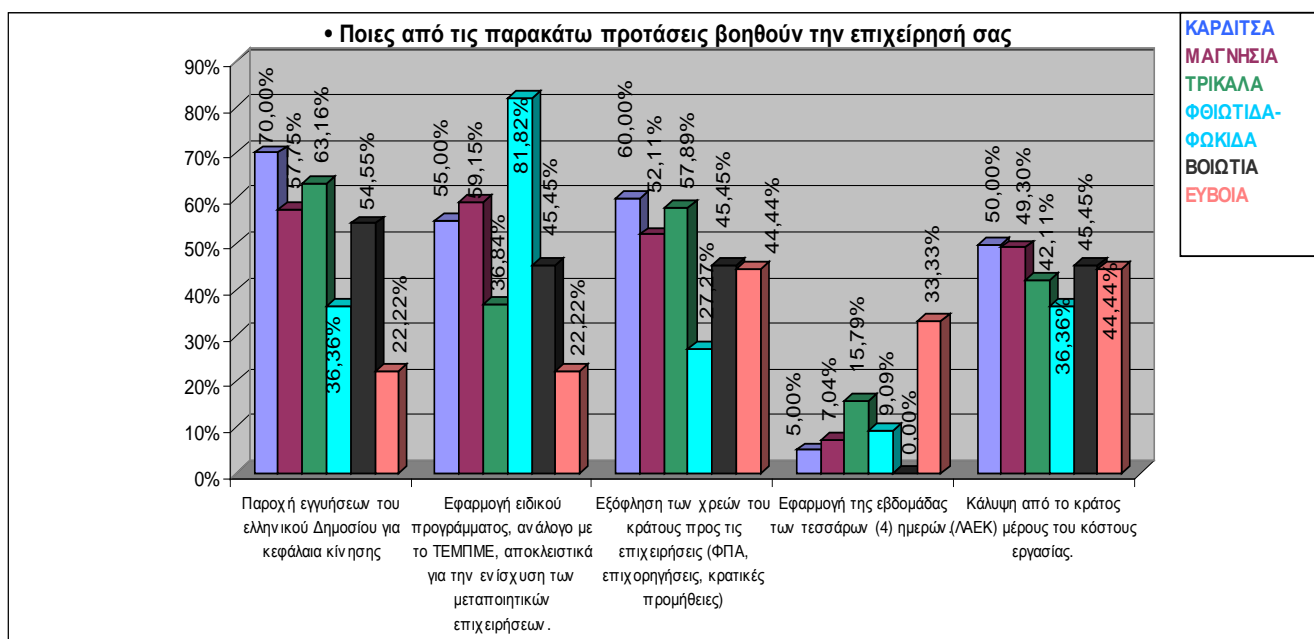
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

Σε ό,τι αφορά στις εργασιακές σχέσεις, στους Νομούς που οι επιχειρήσεις προχώρησαν σε αλλαγές, έχουμε περιορισμένα ποσοστά εκείνων που προσέφυγαν στο έσχατο μέτρο της απόλυσης, ενώ στις άλλες περιπτώσεις οι μονάδες της Φθιώτιδας είναι επικεφαλής στην κατάργηση βάρδιας, της Εύβοιας στην κατάργηση υπερωριών, των αναγκαστικών αδειών, όπως και της εφαρμογής του μέτρου της μείωσης χρόνου εργασίας και αμοιβής, και της Βοιωτίας στο μέτρο της διαθεσιμότητας.

5.4. Προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων

Όπως έχει προαναφερθεί η απουσία ρευστότητας καθορίζει και το πλαίσιο προτάσεων

Διάγραμμα 21

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

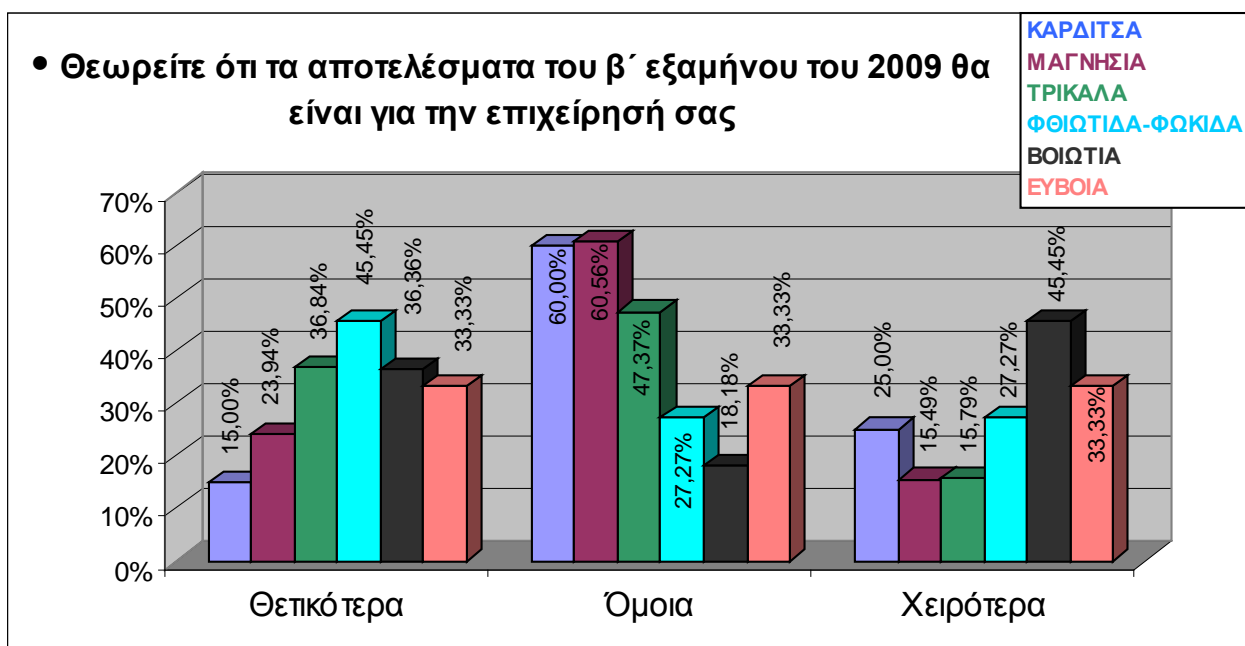
για την απόκτησή της με κάθε δυνατό τρόπο. Το εντυπωσιακότερο στοιχείο του Διαγράμματος 21 είναι το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις των Τρικάλων και της Καρδίτσας οι οποίες έχουν υπαχθεί σε ειδικό καθεστώς ρύθμισης υποχρεώσεών τους με την εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου είναι επικεφαλής του αιτήματος για τον απλό λόγο

ότι οι τράπεζες αρνούνται να αποδεχθούν και να εφαρμόσουν το περιεχόμενο αυτής της ρύθμισης.

5.5. Οι προοπτικές του επόμενου εξαμήνου

Από τα στοιχεία του Διαγράμματος 22 περισσότερο αισιόδοξες εμφανίζονται οι επιχειρήσεις των Νομών Φθιώτιδας-Φωκίδας, το μεγάλο ποσοστό της Καρδίτσας και

Διάγραμμα 22

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

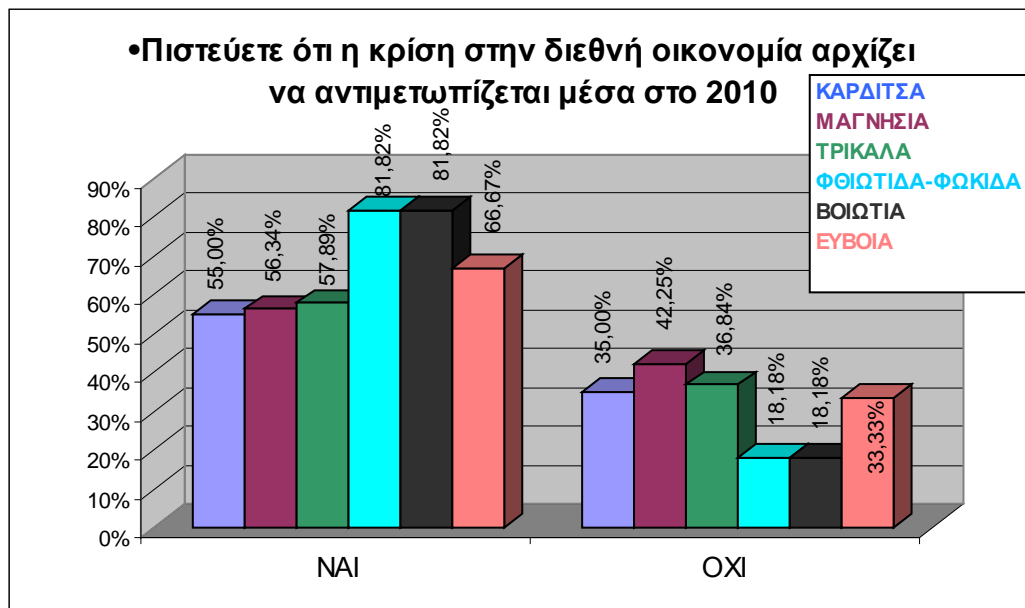
της Μαγνησίας δηλώνει όμοια αποτελέσματα με του α' εξαμήνου, ενώ ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των επιχειρήσεων της Βοιωτίας και της Εύβοιας εμφανίζονται ιδιαίτερα απαισιόδοξες.

5.6. Εκτιμήσεις ανάκαμψης

Τέλος, οι επιχειρήσεις των Νομών της Θεσσαλίας και Κεντρικής Ελλάδος καλούνται να εκτιμήσουν τις προοπτικές ανάκαμψης τόσο της διεθνούς οικονομίας όσο και της ελληνικής.

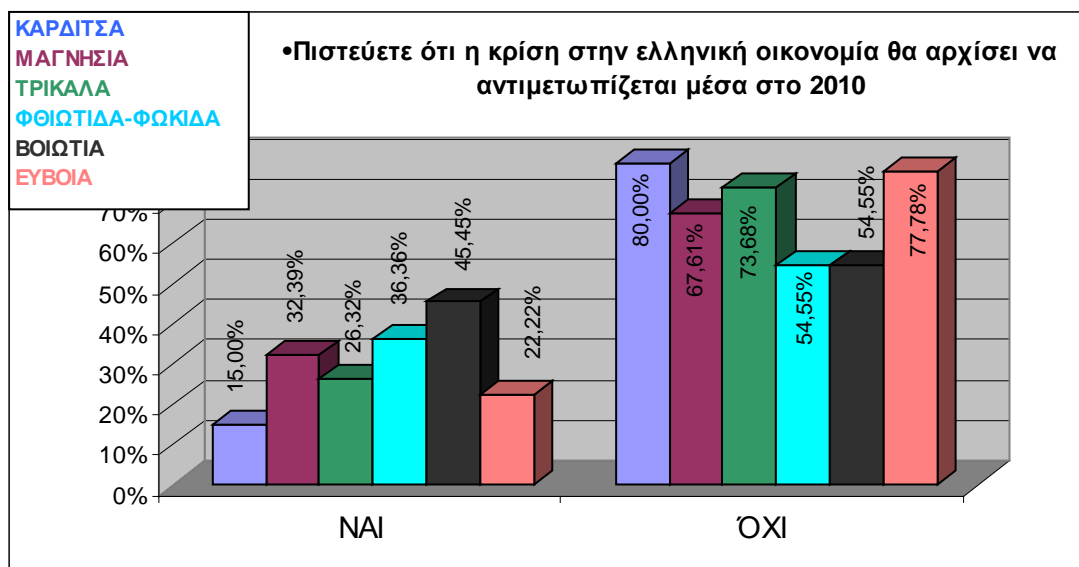
Όπως προκύπτει από τα Διαγράμματα 23 και 24, οι εκτιμήσεις κινούνται όπως και στις προηγούμενες ενότητες. Ο μεγάλος όγκος των επιχειρήσεων όλων των Νομών, δηλώνει αισιοδοξία για ανάκαμψη της διεθνούς οικονομίας μέσα στο 2010. Βέβαια, δεν θα πρέπει να περάσει απαρατήρητο ότι το 42% της Μαγνησίας δεν ταυτίζεται με αυτή την αισιοδοξία.

Διάγραμμα 23

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

Διάγραμμα 24

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων έρευνας ΣΒΘ&ΚΕ

Αντίθετα, μεγάλη απαισιοδοξία δηλώνεται για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας κατά το επόμενο έτος, αν και ένα ποσοστό της τάξης του 45% των επιχειρήσεων της Βοιωτίας δηλώνει την δική του αισιοδοξία.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ & ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τηλ: 2421029407/8 fax: 2421026394

<http://www.sbtke.gr>

e-mail: info@sbtke.gr